

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА

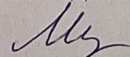
*Методичні рекомендації
для самостійної роботи студентів
за навчальною дисципліною
«Педагогічна майстерність майбутнього працівника
сфери освіти»*

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
галузь знань	В – Культура, мистецтво та гуманітарні науки А - Освіта
спеціальність	B11 Філологія; A4 Середня освіта
освітня програма	Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова; Німецька мова та література і переклад та англійська мова; Французька мова та література і переклад та англійська мова; Переклад (іспанська та англійська мови); Переклад (китайська та англійська мови); Середня освіта (англійська мова, друга іноземна мова та зарубіжна література)
спеціалізація	B11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська; B11.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька; B11.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька; B11.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська; B11.065 Східні мови та літератури (переклад включно), перша – китайська; A4.021 Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)
вид дисципліни	вибіркова
факультет	іноземних мов

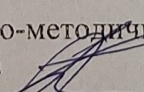
Методичні рекомендації схвалено на засіданні кафедри англійської філології та методики викладання іноземної мови

Протокол від “26” серпня 2026 року №1

Завідувач кафедри англійської філології та методики викладання іноземної мови

 Ірина МОРОЗОВА

Методичні рекомендації погоджено науково-методичною комісією факультету іноземних мов
Протокол від “26” серпня 2026 року №7

Голова науково-методичної комісії факультету іноземних мов Анна КОТОВА

Харків – 2026

Загальні положення щодо організації самостійної роботи здобувачів освіти. Самостійна робота здобувачів освіти є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних дисциплін, і регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна» 2026 р.

Університет має забезпечувати для осіб, які навчаються, професійну підготовку на рівні кращих університетів світу, формування необхідних фахових і загальних компетентностей, зокрема: вміння самостійно навчатися і критично мислити.

Самостійна робота включає: опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань, науково-дослідну роботу.

Навчальний час, відведений на самостійну роботу здобувача освіти денної та заочної форми навчання, регламентується навчальними планами та робочими навчальними планами.

Зміст самостійної роботи визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками науково-педагогічного працівника.

Методичні матеріали для самостійної роботи здобувачів освіти передбачають можливість проведення самоконтролю з боку здобувача. Для самостійної роботи рекомендується відповідна наукова та професійна література.

Контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу, є обов'язковим. Форми контролю визначаються робочою програмою навчальної дисципліни і включають виконання рефератів, есе або мультимодальних презентацій, винесення самостійно засвоєного матеріалу на підсумковий семестровий контроль (разом з матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять).

Зміст та організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти за навчальною дисципліною «Педагогічна майстерність майбутнього працівника сфери освіти».

Відповідно до навчального плану, загальний обсяг навчальної дисципліни складає для денної та заочної форми освіти 3 кредити, тобто 90 годин. Обсяг самостійної роботи для денної форми навчання складає 58 годин, для заочної- 82 години.

Розподіл годин для самостійної роботи по темах

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Розділ 1.Теоретичні засади педагогічної майстерності та професійного становлення педагога			
Тема 1.	Підготовка до тесту на тему: Сутність педагогічної майстерності педагога Рівні педагогічної майстерності педагога	7	14

	Модель педагогічної майстерності педагога вищої школи		
Тема 2.	Підготовка до тесту на тему: Зміст та засоби спілкування Види та рівні спілкування. Соціальна ситуація спілкування Педагогічне спілкування як різновид соціальної ситуації Спілкування зі студентами в системі професійних цінностей викладача вищого навчального закладу	7	14
Тема 3.	Підготовка до тесту на тему: Професійні комунікативні якості Основні етапи професійного становлення та розвитку педагога Індивідуальний стиль професійної діяльності педагога Професійні кризи та деформації професійного розвитку педагога	7	14
Тема 4.	Підготовка до тесту на тему: Структура педагогічного такту Психологічні особливості розуміння викладачем особистості студента Методи розв'язання педагогічних конфліктів	7	-
Разом за розділом 1		28	42
Розділ 2. Організація освітнього процесу та професійний розвиток педагога			
Тема 5.	Підготовка до тесту на тему: Суть та взаємозв'язок основних понять теорії навчання Завдання педагогічної психології Рівні навчання, викладання та засвоєння навчальної інформації	8	14

Тема 6.	Підготовка до тесту на тему: Самоосвіта, саморефлексія та педагогічне вдосконалення Академічна мобільність, інноваційна діяльність викладача та перспективи розвитку педагогічної майстерності	7	12
Тема 7.	Підготовка до тесту на тему: Структура і завдання вищої освіти Типи вищих навчальних закладів Освітні та освітньо-кваліфікаційні рівні Система вищої освіти в Україні на тлі глобалізаційних процесів	7	14
Тема 8.	Підготовка до тесту на тему: Класифікація форм і видів навчальних занять Управління пізнавальною діяльністю здобувачів освіти. Методи, стимули активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти Лекція як ефективний засіб навчання у вищому навчальному закладі Методика читання лекції. Лекторські дані Призначення, зміст і методика проведення практичних занять. Види семінарських занять, їх цілі та завдання, методика проведення. Організація самостійної роботи здобувачів освіти	8	-
Разом за розділом 2		30	40
Разом		58	82

Завдання для самостійної роботи

№ з/ п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість Годин Денна форма/ заочна
1	Підготовка до лекцій, практичних занять	10/21
2	Робота з конспектом та теоретичною літературою	10/20
3	Робота з методичними матеріалами курсу	15/ 21
4	Підготовка до поточного/ семестрового контролю	10/20
5	Підготовка презентації	13/ 0
	Разом	58/ 82

Вимоги до студентів

Під час виконання самостійної роботи студенти мають навчитися працювати з конспектом; працювати з підручниками та посібниками з теоретичних та практичних аспектів, укладеними вітчизняними та зарубіжними авторами; працювати з автентичними джерелами; створювати аудіо записи на демонстрацію відпрацьованого матеріалу; використовувати інформаційні та комунікаційні технології; розвивати креативність та незалежність мислення.

Форми контролю та критерії оцінювання

Завдання, винесені на самостійну роботу студентів, включені в тестові завдання для оцінювання роботи студентів у семестрі та на семестровому заліку. Поточний та підсумковий контроль проводиться з обов'язковим feedback від викладача. Відповідні критерії оцінювання наведено в Робочій програмі навчальної дисципліни.

10. Рекомендована література

Основна література

1. Андрощук І., Шастало В. Проблема формування педагогічної майстерності викладача ЗВО. Актуальні питання у сучасній науці 2026. Вип. 2(44), С. 1489—1503 [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2026-2\(44\)-1489-1504](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2026-2(44)-1489-1504)
2. Зайченко І. В. Педагогіка : підручник / І. В. Зайченко. Київ : Видавництво «Ліра-К», 2025. 608 с.
3. Євсюков О. Ф. , Герман Л. В. , Тихоненко О. В. , Підгородецька І. Ю. Педагогіка і психологія вищої школи: навчальний посібник [для магістрантів та аспірантів аграрних ВНЗ]. Харків, 2014. 262 с.
4. Короткова Ю. М., Новікова О. О., Мухіна Г. В. Основи педагогічної майстерності й творчості викладача закладу вищої освіти : навчальний посібник / Ю.М. Короткова, О.О. Новікова, Г.В. Мухіна. Київ, 2023. 124 с.
5. Пильнік, Р. О. Педагогічний професіоналізм: сутність і базові характеристики. *Інноваційна педагогіка* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2023/57/part_1/2.pdf?utm_source
6. Філіпчук Н.О. Зміст психолого-педагогічної підготовки майбутніх учителів-бакалаврів у закладах вищої педагогічної освіти: навчальний посібник / Н.О. Філіпчук; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Київ, 2025. 192 с
7. Busch B., Watson E. The Science of Learning: 99 Studies That Every Teacher Needs to Know. 2nd ed. London : Routledge, 2024. 256 p.
8. Brookfield S. D., Rudolph J., Tan S. Teaching Well: Understanding Key Dynamics of Learning-Centered Classrooms. London : Routledge, 2024. 206 p.

Допоміжна література

1. Шастало В.О., Герман Л.В. Педагогічна майстерність майбутнього працівника сфери освіти. Актуальні питання у сучасній науці. Вип. 8(26), 2024. С.1016-1023
2. Tynnyr V. , Shastalo V. Distance Learning Technologies in Foreign Language Teaching: Assuring Education Quality. BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience. 2025, Volume 16, Special Issue 1, P. 127—138. <http://dx.doi.org/10.70594/brain/16.S1/11>
3. OECD. *Teaching for the future: Global engagement, sustainability and digital skills*. OECD Publishing [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.oecd.org/en/publications/teaching-for-the-future_d6b3d234-en.html?utm_source
4. Hattie J. Visible Learning: The Sequel. London : Routledge, 2024. 512 p. Fancourt D. Art Cure: The Science of How the Arts Save Lives. New York : Celadon Books, 2026. 320 p.
5. Redecker C. *European framework for the digital competence of educators: DigCompEdu*. Publications Office of the European Union, 2017. <https://doi.org/10.2760/159770>

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. https://joint-research-centre.ec.europa.eu/digcompedu_en?utm_source

2. https://www.unesco.org/en/articles/ai-competency-framework-teachers?utm_source
3. https://www.oecd.org/en/publications/teacher-professional-learning_0cceeddf-en/full-report.html?utm_source
4. https://www.oecd.org/en/about/projects/new-professionalism-and-the-future-of-teaching.html?utm_source